

Una enquesta d'EL TEMPS

La força d'ETA

¿En quina situació es troba ETA en aquests moments? Davant la nova onada d'atemptats, EL TEMPS ha intentat contestar aquesta pregunta per mitjà de l'opinió dels polítics bascos, dels sindicats de policies d'Euskadi i d'altres personalitats.

En menys de 15 dies ETA ha fet explotar dos cotxes bomba a Sabadell i València. A l'atemptat de Sabadell van morir sis policies i dos persones més van resultar ferides. En un comunicat fet públic el diumenge 23 de desembre a les pàgines del diari *Egin*, ETA assumia aquest atemptat, sense donar més explicacions i lamentava les ferides del civil Manuel Rosillo. ETA li desitjava textualment: "que es millori com més aviat millor".

En aquest comunicat ETA no assumia l'autoria de la col·locació del cotxe bomba de València del dia 20 de desembre, cosa que no en dissipa les sospites. En altres ocasions, ETA ha posposat la reivindicació d'accions que han tingut lloc en una

data propera a l'emissió d'un comunicat.

ETA A CATALUNYA I VALÈNCIA

La preguntà ara és ¿què busca ETA en col·locar cotxes bombes a Barcelona i València? Ens dirigim primerament a la font que pot tenir una informació més directa. Es tracta d'un ex-pres d'ETA que va sortir tan sols fa dos mesos de la presó. **Arnaldo Otegui Mondragón**, portaveu del col·lectiu d'ex-presos polítics bascos. Otegui va estar 9 anys refugiat a França i ha passat tres anys i mig a presons de tot l'estat. Otegui Mondragón assegura que no te informació de primera mà: "En els seus comunicats, ETA manté que continuarà colpejant les forces d'ocupació allà on es trobin. I si ara ho fa a Catalunya, és

perquè hi té recursos operatius i perquè, com no es cansa de dir la premsa, els Jocs Olímpics de Barcelona són un focus informatiu d'atenció internacional. ETA ja ha dit que aprofitarà tots els esdeveniments de 1992 per tornar a posar a la llum pública el problema del contenció que enfronta el poble basc amb l'espanyol, que continua sense resoldre's." Una anàlisi més profunda del tema pot portar a altres conclusions. **Francisco Letamendia, Ortzi**, professor d'Història del Pensament Polític de la Universitat del País Basc i advocat en l'històric procés de Burgos, considera que: "Respecte als atemptats que es cometen fora d'Euskadi, i en concret a Catalunya, hi ha un sil·logisme que no comparteixo, segons el qual una campanya d'atemptats a l'estat espanyol po-

¿Què busca ETA en col·locar cotxes bomba a Catalunya i València?

ETA: Reciclar-se o morir

Fer un balanç de l'activitat d'ETA durant l'any que s'acaba s'ha convertit en un costum, bastant macabre, per cert, però ineludible, ja que l'organització basca continua donant violents senyals de la seva presència dins l'escenari polític-social de l'estat i, darrerament i d'una manera especial, dels Països Catalans.

Però, tot i la manipulació informativa que rep el ciutadà sobre ETA, manipulació que es genera de manera sofisticada tant des dels nuclis pro-ETA, com des dels adversaris, arribem a un temps en què la trama ideològica-estratègica d'ETA ha de trobar una sortida a la seva situació: o abandonen les armes i se sumen d'alguna forma al sistema democràtic, o es tanquen en la teoria de la bomba, una decisió, aquesta darrera, que tindria un futur dubtós.

Una vegada deixades de

banda, per absurdes, les estratègies de la revolució comunista i l'aixecament popular, l'organització s'aferra amb ungles i dents a la negociació directa amb els poders de l'estat. Aquest assumpte s'ha convertit en el seu únic referent ideològic, el qual, en assolir-se, permetrà als seus comandos retirar-se de la via violenta, potser sense l'orgull del vencedor, però tampoc amb la indignitat del vençut. En aquesta mesa de negociacions, ETA plantejarà les seves condicions: sobirania basca, unitat territorial (Navarra), dret a l'autodeterminació i a la creació d'institucions nacionals basques amb poder polític per a planificar l'economia, la recuperació de la llengua basca i la cultura nacional d'Euskadi. Segons Herri Batasuna (*altaveu* polític i social del món d'ETA) aquests punts són la base de partida per a portar a terme

allò que la societat basca reclama des de fa molt de temps: la pau.

La veritat és que, així en fred, aquestes reivindicacions troben un fort eco en les consciències nacionalistes, pertanyin o no a Herri Batasuna. Però el soroll de les armes i les detonacions de les bombes que les acompanyen han aconseguit deslegitimar davant de l'opinió pública no basca, el corpus estratègic-doctrinal del nacionalisme a Euskadi. Però ¿de veritat creu ETA que amb la música de fons de la violència, el poble basc —el seu poble— podrà accedir algun dia a aquesta soberania plena, un terme que va perdent el perfil de la significació davant la nova Europa que s'aproxima? ¿No seria més lògic que la força social que constitueix l'entorn d'ETA se sumés a aquest 70 o 80 per cent dels bascos que, tot i estar d'acord

amb el fons de la qüestió nacional d'Euskadi, creuen que el sistema democràtic (vot, pacte, negociació, compromís) pot posar més fàcilment al descobert les contradiccions d'un estat —l'espanyol— que utilitza justament el soroll de les armes per a no "sentir" les veus que reclamen que no es posi límits a la llibertat dels pobles? No hi ha cap dubte que la històrica organització armada basca (més de trenta anys a les espatlles) no ho té fàcil. La progressiva normalització política d'Euskadi, l'hecatombe ideològica... i física del marxisme aplicat i aquesta Europa sense fronteres que s'acosta, col.loquen ETA en la necessitat urgent de reciclar-se per adaptar-se als temps que venen o, al contrari, agonitzar en el seu immobilisme i morir. La pregunta és quants morts costarà aquesta agonia.

José M. García Mateache

dría produir que la població es crispés fins el punt d'obligar el govern central a negociar". Letamendia creu que això "el que produeix és que en aquestes poblacions cristal·litzi la idea de l'enemic intern i per tant aquest sentiment ajuda a la política antiterrorista del govern". Francisco Letamendia apunta una dada interessant: "Una campanya d'enduriment d'atemptats, generalment sol ser un prelude —almenys ho ha estat en els darrers anys— de la decisió d'ETA militar d'anunciar un alto-el-foc temporal amb vista a la negociació". També en aquest sentit cal entendre les paraules de Joseba Egibar, portaveu del Partit Nacionalista Basc: "Amb els darrers atemptats, ETA tan sols intenta demostrar que té capacitat per a terroritzar. Amb aquestes accions, ETA ensenya les seves cartes, i intenta forçar que els aparells de l'estat s'asseguin a negociar."

No és aquesta l'opinió de Jon Idígoras, diputat d'Herri Batasuna, segons el qual "l'enfrontament d'ETA no és amb els catalans, ni amb els sevillans, sinó amb l'estat espanyol, que d'alguna manera governa en tot el país". Idígoras creu que "la mesura del govern espanyol de repartir els presos d'ETA per Catalunya, Algesires i altres presons, ha portat la

guerra a tots els racons de l'estat". Per a Idígoras, doncs, no es tracta d'un problema d'ETA sinó d'un problema de l'estat, que amb aquesta mesura ha provocat a l'organització basca perquè la seva resposta no es limités exclusivament a Euskadi, sinó que s'estengués arreu de l'estat.

L'opinió dels sindicats policials al País Basc no és unànime. Per a l'ANPU (Asociación Nacional de Policía Uniformada): "ETA ha de demostrar que Catalunya és per a ells un objectiu prioritari a causa dels Jocs Olímpics. A més, a Euskadi els policies gaudeixen d'una certa estructura de defensa, però no a Catalunya. Creiem que aquest any ETA durà a terme una dura ofensiva a Catalunya."

De la mateixa manera s'expressa el portaveu del SPPU (Sindicato Profesional de Policía Uniformada) que considera que "malgrat que diguin que ETA està acabada, sap perfectament on i quan ha de colpir. Fa temps que va fent petits actes a Catalunya i ja té una infraestructura i un comando. L'any 1992 pot ser molt difícil per a Catalunya". EL SUP d'Euskadi també creu que "l'ofensiva de Catalunya és una forma de cridar l'atenció a l'estranger durant els Jocs Olímpics."

CAPACITAT OPERATIVA D'ETA

L'organització armada ETA sembla que es mou amb certa tranquil·litat per València i Catalunya i, malgrat les últimes detencions a França i al País Basc, continua portant a terme una ofensiva que alguns, com hem vist, interpreten com un intent de demostrar la seva força amb vista a una possible negociació.

Però, ¿quina és en realitat la capacitat d'acció d'ETA en aquests moments? Per al president d'Eusko Alkartasuna, Carlos Garaicoetxea, "ETA ha patit seriosos cops entre els seus dirigents i en la seva estructura organitzativa en general. La cooperació hispano-francesa té clares repercussions i cal no menysprear-la."

De la mateixa opinió és el vice-lendakari en funcions i secretari general dels socialistes bascos, Ramón Jáuregui, el qual pensa que "el decliu del moviment terrorista és evident i irreversible". Jáuregui és de l'opinió que la desarticulació operativa d'ETA "es produirà fonamentalment amb la desaparició de la cúpula de França, i amb la progressiva incorporació de l'Ertzainza en la lluita policial contra ETA, tot això unit, evidentment, a la millora de l'eficàcia policial al País Basc i al conjunt de

Damborenea, Garaiacoetxea, Jon Idígoras, Ramón Jáuregui i Jaime Mayor Oreja.

RAFA GIL / ARXIU

l'estat."

L'opinió dels líders polítics bascos sembla, doncs, unànime, tot i que amb matisos. Per a **Jaime Mayor Oreja**, president del Partit Popular del País Basc, "seria una ingenuïtat i fins i tot de mal gust, després de la catàstrofe de Sabadell, dir que ETA passa per un moment de debilitat completa. És evident que ETA té encara capacitat per a assassinar i matar."

Per al portaveu del PNB, **Joseba Egibar**: "els atemptats d'aquests dies a Catalunya i València intenten demostrar la força d'ETA avui que la seva capacitat operativa està disminuïda respecte a èpoques anteriors. Però continuen demostrant que saben fer mal. Tot i que per a terroritzar i atemorir amb cotxes bomba no cal gaire capacitat operativa. Ni tampoc calen gaires mitjans per fer mal a una societat que se sent relativament indefensa davant de salvatjades d'aquest estil."

Coneguem ara el punt de vista contrari, el dels que creuen que la capacitat operativa d'ETA està intacta i pot estar-ho en qualsevol moment gràcies al suport social que té dins el País Basc. Per a **Arnaldo**

Un comando per al 92

El reconstituït Comando Barcelona d'ETA ha desenvolupat en aquests darrers mesos una intensa i mortal activitat. Quan fa uns quants anys van ser detinguts Domingo Troitino i Josefa Mercedes Ernaga, les forces policials van considerar que el lamentablement famós comando havia estat definitivament desarticulat. Res més lluny de la veritat.

L'onze de setembre de 1990, aquest comando tornava de donar senyals de vida a Cartagena, amb la col·locació d'un cotxe bomba contra la caserna de la Guàrdia Civil, amb el resultat de 17 ferits.

El 23 de novembre, un altre cotxe bomba va explotar als voltants de la ca-

serna de la Guàrdia Civil de Sant Carles de la Ràpita.

El 8 de desembre passat, sis policies nacionals perdien la vida a Sabadell, quan va explotar un cotxe bomba.

Finalment, per ara, el 20 de desembre, València va ser la ciutat escollida per ETA per cometre un atemptat: 17 ferits, entre militars i civils, amb un altre cotxe bomba carregat d'explosius.

Segons fonts policials, aquest actiu comando està capitanejat per Juan Félix Erezuma i Joan Carles Monteagudo, l'antic militant de Terra Lliure i únic membre català d'ETA. Les mateixes fonts apunten els Jocs Olímpics del 92 com a objectiu prioritari d'aquest grup.

Otegui Mondragón, la capacitat operativa d'ETA en els últims temps està intacta, com ho demostren els darrers atemptats (que Otegui qualifica de "fets desgraciats que ningú vol"). Per a l'ex-pres d'ETA, les últimes detencions poden disminuir la capacitat d'ETA en un moment, "però de se-

guida tornen a regenerar-se."

Els sindicats policials consultats coincideixen a assenyalar que ETA continua tenint molta capacitat de reorganització, malgrat les últimes detencions i la cooperació hispano-francesa.

El secretari general de la Unión Federal

de Policia assegura que "si França ajudés més, els pocs etarres que queden no estarien a França i es podria desarticlar totalment l'organització."

També el portaveu del sindicat majoritari de la Policia Autònoma Basca, ERNE, considera que la capacitat operativa d'ETA continua intacta. Per a aquest sindicat "a ETA, com a qualsevol organització, que li desarticulin un comando li ocasiona una pèrdua, però la diferència està en el fet de tenir capacitat reorganitzativa."

El més rotund és el diputat abertzale Jon Idígoras: "Qui pensi que a una organització armada com ETA, que té una base social al País Basc, és possible derrotar-la policialment, està absolutament equivocada". Per a Idígoras l'única sortida al problema és la negociació política.

EL SUPORT SOCIAL D'ETA

Davant els constants atemptats terroristes que viu la societat, ¿què pensen els

ciutadans del País Basc? ¿Quin suport social rep ETA a Euskadi?

Per al secretari general dels socialistes bascos, Ramón Jáuregui, "el procés de desarticulació operatiu de la banda ETA és paral·lel a la pèrdua de suport social al terrorisme i a la deslegitimació social de la violència." Per al vice-lendakari en funcions, "en aquest terreny encara queda un llarg camí per recórrer, però el fenomen de la deslegitimació social del terrorisme experimentarà un salt espectacular quan l'organització es debiliti o quedi desarticulada".

La majoria dels líders polítics bascos coincideixen en aquesta idea. Per a **Pablo Mosquera**, secretari general d'Unidad Alavesa, "la immensa majoria dels ciutadans està convençuda que ETA no té raó de ser, ni d'estar, ni d'actuar. La Mesa d'Assessoria Enea per la Pau és un dels elements que ha fet que ETA hagi baixat enormement la seva presència en la societat basca i que, en conseqüència, alguns dels aspectes

Els suports socials d'ETA són sempre els mateixos.

Atemptats mortals d'ETA el 1990

Durant l'any 1990 els atemptats d'ETA han causat un total de 25 víctimes mortals, de les quals deu eren policies, tres militars, vuit civils, tres membres de la Guàrdia Civil i un funcionari de presons.

D'aquests assassinats, dotze es van produir en atemptat amb explosius i els tretze restants a trets. Guipúscoa és el territori que ha registrat major nombre de víctimes mortals, amb nou persones assassinades, totes elles a trets. Biscaia ocupa el segon lloc, amb vuit víctimes, mentre que Barcelona, amb sis morts, ocupa el tercer lloc. A Navarra han mort dues persones per atemptats d'ETA.

Aquests són els atemptats comesos per ETA durant l'any 1990:

30 de gener. El policia Ignacio Pérez Álvarez va ser assassinat a Galdàcano, en fer explosió un artefacte que havia estat col·locat en una bicicleta.

1 de març. El tinent retirat de la marina Aureliano Rodríguez va resultar greument ferit

a Sant Sebastià a causa dels trets efectuats per dos membres d'ETA. Va morir el 31 de maig, després de dos mesos en coma.

13 de març. El funcionari de presons Ángel Mota va resultar greument ferit en rebre un tret a la porta de la seva botiga de fotografia. Va morir al dia següent a Sant Sebastià.

4 d'abril. El guàrdia civil Benjamín Quintero va ser assassinat a Pasajes per dos membres d'ETA que li van disparar diversos trets.

6 d'abril. Miquel Paredes i la seva dona Elena Jiménez van ser assassinats quan sortien d'un bar a Sant Sebastià. ETA els va acusar de ser traficants de droga.

23 de maig. El portuguès Virgilio Do Nascimento va morir a Sant Sebastià víctima d'un atemptat d'ETA, que el va acusar també de tràfic de droga.

3 de juny. Francisco Almagro va morir a causa dels trets efectuats per tres homes a Pamplona. ETA va assumir l'atemptat i el va acusar de ser traficant de droga.

10 de juny. Rafael Miguel

San Sebastián Flechoso, germà del secretari general d'Iberduero i treballador d'aquesta empresa, va morir a Guetxo a causa de dos trets al cap. ETA va reivindicar l'atemptat i va assegurar que es va tractar d'un error.

13 de juny. El coronel retirat d'infanteria José Lasanta va morir d'un tret al clatell quan passejava prop de la platja de Sant Sebastià.

25 de juny. El guàrdia civil José Luis Hervás va morir en un enfrontament amb membres d'ETA a Foz de Lumbier (Navarra).

28 de juny. El capità d'infanteria retirat Ignacio Urrutia, de 74 anys, va ser assassinat a Sant Sebastià de dos trets al clatell.

2 de setembre. El guàrdia civil José Manuel Alba i el paísà Luís Alberto Sánchez van morir a l'explotar un cotxe bomba dirigit contra una garita de la guàrdia civil del moll d'Uribarte a Bilbao.

6 d'octubre. Mor de dos trets al cap l'industrial Carlos Amaras a Plencia (Biscaia). Va ser reivindicat per ETA el 7 de no-

vembre. ETA acusava l'industrial d'estar relacionat amb el tràfic de droga.

18 de novembre. Dos policies nacionals, José Hernández i Daniel Gómez, moren a l'atemptat comès a Santurce en explotar un camió bomba carregat amb 100 kg. d'amonal i 200 de metralla.

8 de desembre. Moren a Sabadell 6 policies nacionals en explotar un cotxe bomba al pas d'una furgoneta de la policia que es dirigia a cobrir el servei de seguretat del partit de futbol entre el Sabadell i el Màlaga. Els policies morts van ser: Miguel Marcos, Ramón Díaz, Juan José Escudero, Eduardo Hidalgo, Juan Gómez i Francisco Gómez.

13 de desembre. Mor de tres trets al cap el venedor de diaris Vicente López, a Sant Sebastià. ETA reivindica l'atemptat el 23 de desembre i acusa l'assassinat de confident de la policia.

14 de desembre. A Amorebieta (Biscaia) mor el policia municipal Luis Achurra en explotar una trampa-bomba col·locada al seu cotxe.

ARXIU

tes que podien ser disculpats en certs àmbits, ara ningú no els disculpi."

Un altre líder de la dreta basca, el president del PP Jaime Mayor Oreja, considera que "ETA sens dubte ha sofert un retrocés espectacular en aquests anys. Té més rebuig social, no tan sols dins l'estat sinó també en el conjunt de la societat basca."

Aquesta situació de menor suport social és, segons el PNB, coneguda per ETA. Joseba Egibar considera que "ETA es troba en una situació crítica. Per una banda observa i per l'altra interioritza que la lluita armada ja no té sentit polític. De manera que, en aspirar a una negociació que ells denominen política, han entrat en una fase que pretén demostrar la seva força, i ho fan amuntegant cadàvers".

Una frase gràfica que defineix aquesta situació és l'expressada per **Ricardo García Damborenea**, líder de Democracia Socialista: "ETA està pitjor que ahir i millor que demà. Els suports socials d'ETA són sempre els mateixos, perquè corresponen a la trama social que envolta els presos i els activistes. Són sempre els mateixos i voten Herri Batasuna".

Aquesta idea que a ETA sempre li donen suport els mateixos també la tenen uns sectors dels sindicats policials, tot i que en fan una altra valoració. Per al SP-PU del País Basc: "ETA té un suport fidel en les persones que compren el diari *Eguin* i voten Herri Batasuna. Fóra d'aquest col·lectiu de 300.000 persones, que són els que fan soroll, no té res més." La Unión Federal de Policías pensa el ma-

teix, però considera que aquest sector que dóna suport a ETA són joves "que no saben el que és la vida". Mentre que el sindicat AMBU del País Basc, demana que desapareixi "la ambigüitat que detectem en els polítics" que, segons ells, no ajuda gens a acabar amb la violència. També el SUP demana una major conscienciació dels ciutadans a través de l'administració central basca. Tots els sindicats de policia nacional reconeixen que els suports socials d'ETA han disminuït en els darrers anys i que han quedat reduïts a un grup molt concret. El sindicat ERNE de l'Ertzantza, cos que encara no ha assumit competències de lluita antiterrorista, assegura que per a conèixer els suports socials d'ETA "cal estudiar els resultats de les darreres eleccions basques, on queda demostrat que Herri Batasuna no ha perdut els escons que havia conquerit en les anteriors eleccions."

Per a Carlos Garaicoetxea, al contrari, "la infraestructura social d'ETA continua sent important, i seria simplista traure segons quines conclusions, com s'ha fet molt sovint lleugerament amb anuncis de la seva desaparició i la resolució del problema amb procediments estrictament policials."

Finalment, dues persones que també parlen d'estabilitat en els suports socials d'ETA, i també d'identificació del vot d'Herri Batasuna i legitimació de les accions d'ETA. Per a **Francisco Letamendia** "els suports d'ETA són els més estables del panorama electoral d'Euskadi,

tothom sap que els votants d'HB legitimen ETA i per tant els suports es mantenen". Hi ha qui va més enllà i assegura que ETA té més suport que el dels vots d'HB. Es tracta d'Arnaldo Otegui: el suport social a ETA, avui és igual al que tenia els darrers anys. La seva lluita política no només representa al 20 per cent dels bascos que voten HB, sinó que és recull del sentiment majoritari del poble basc. L'alternativa política que defensa ETA és subscripta pel 70 per cent dels votants del nacionalisme basc.

ETA A TRAVÉS DELS SEUS COMUNICATS

ETA utilitza periòdicament les pàgines del diari *Egin* per a reivindicar els seus atemptats i per a transmetre les seves opinions a l'opinió pública. Aquests comunicats no tenen una periodicitat fixa i solen ser escrits en castellà o en basc indistintament. En alguns casos s'utilitzen les dues llengües a la vegada.

En els seus comunicats ETA fa valoracions sobre les persones assassinades, qualificant-les d'una o altra manera, sempre que no pertanyin als cossos de seguretat de l'estat o siguin militars. Quant a aquests, ETA considera que no necessita cap tipus d'explicació. En el darrer comunicat que l'organització armada basca ha fet públic, el 23 de desembre, ETA assumeix la mort del venedor de premsa de Sant Sebastià, Vicente López, que va morir en rebre dos trets al cap. ETA dedica a aquest assassinat una sola frase "era confident de la policia". Aquest fet va ser negat pel Govern Civil de Guipúscoa i pels familiars de la víctima, que van assegurar que era simpatitzant d'Herri Batasuna.

En altres casos la família del mort ha de carregar amb la creu de les acusacions d'ETA, que qualifica els seus familiars com a traficants de droga. ETA utilitza aquesta acusació molt sovint, com en el cas de l'empresari d'hostaleria Carlos Arberas de Plencia. La mateixa acusació va rebre el matrimoni format per Miguel Paredes i María Elena Jiménez.

ERRORS

ETA, en els seus comunicats, també reconeix de vegades els seus errors i es lamenta de les ferides causades a persones que passaven pels llocs quan l'organització armada va cometre l'atemptat.

Es el cas de les ferides causades a Manuel Rosillo en l'atemptat que va causar la mort de sis policies a Sabadell. En el seu

Venen temps d'eleccions

Bon punt els nostres polítics tor-nin de les seves vacances nadalenques i hauran d'ajustar la seva activitat pública a la campanya pre-electoral, que en segons quins

aspectes ja ha començat. En efecte, alleugerits dels seus compromisos parlamentaris, sens dubte el mes de gener servirà per a començar a preparar les estratègies electorals i les anàlisis corresponents. Indiscutiblement encara és massa d'hora per pensar en les eleccions autonòmiques i locals del mes de maig vinent, però aquestes coses s'agafen sempre amb molta anticipació i solen condicionar llargs períodes de temps polític.

Aquesta vegada s'aplicarà una primera reforma electoral que intentarà concentrar alguns dels convocatòries a les urnes per evitar l'efecte de cansament entre els ciutadans i l'efecte *excessiva despesa* entre els partits. Sense que l'afany ordenador sigui objectivament criticable, cal tenir en compte dues qüestions: que la multiplicitat de convocatòries és pròpia de societats democràtiques i amb poders descentralitzats i autònoms, i que si les campanyes pre-electorals es fan degudament no hi ha cap inconvenient, ans al contrari, poden ser molt útils a electors i electes. Però aquest és el nus de l'assumpte, cada comunitat autònoma i cada municipi ha de plantejar i debatre els seus propis problemes i escollir l'equip més adient per a superar-los.

No és bo barrejar els temes, els llocs i els personatges i cal cedir el protagonisme a qui li correspon, és a dir, als candidats que es presenten a aquestes eleccions. Sense voler dir que el país viu en compartiments estancs no relacionats entre ells, el fet cert és que en les eleccions del mes de maig no es debat la política governamental, ni l'estratègia general dels grans partits estatals, sinó la situació autonòmica i municipal. No és admissible, per tant, que els líders estatals d'un costat o de l'altre aprofitin l'avinentsa per tornar a discutir els seus problemes i revisin la seva actuació. Això ja es va fer el 1989 i es tornarà a fer el 1993, però no ara. Una cosa és examinar les repercussions que la campanya i les eleccions tenen en la política general, i una altra és tornar a replantejar-ho tot per damunt de les qüestions que es tracten de debò.

vell que toqui.

Josep M. Sanmartí

euskal iraultzarako erakunde harmatua

ETA vol forçar la negociació.

ARXIU

comunicat, ETA assegura que "lamentava que hi resultés ferit el vef Manuel Roselló i desitja que es guareixi tan aviat com sigui possible". Un exemple de reconeixement de l'error és el comunicat fet públic després de la mort, el 10 de juny, de Rafael Miguel a Sant Sebastià. ETA ho va qualificar com un "error irreparable".

AMENACES

Els comunicats d'ETA solen ser una síntesi de les seves intencions. Una n'és aclarir quins seran a partir d'aquell moment els objectius de les seves accions cas que no es preguin en compte els seus avisos. Durant l'any 1990, ETA ha amenaçat mitjançant dels seus comunicats l'EXPO-92 de Sevilla, els funcionaris de presons i els tècnics de l'autovia que ha d'unir Navarra amb Guipúscoa.

Aquestes són algunes de les amenaces recollides textualment dels comunicats d'ETA:

23 de desembre. ETA adverteix que "actuarà amb fermesa" contra els responsables tècnics i financers vinculats a l'autovia de Leizaran, i els assenyala com a "objectius directes de la nostra organització".

22 d'abril. ETA assegura en aquest comunicat que "els funcionaris de presons que es distingeixin per les seves agressions als col·lectius de presos polítics bascos seran "objecte de les nostres accions selectives".

22 d'abril. ETA anuncia que l'EXPO-92 de Sevilla serà un objectiu de les seves accions armades "perquè forma part dels

grans interessos econòmics de l'estat".

FILOSOFIA POLÍTICA

Els temes principals de la filosofia política d'ETA expressada en el seus comunicats són la negociació amb el govern, l'alliberament dels presos i la política basca.

En el comunicat del 13 de març, ETA assegurava que "si el govern central demostra públicament i de manera oficial la seva voluntat de respectar la lletra i l'esperit d'Argel, aquest gest aniria seguit de forma immediata per la paralització de tots els fronts operatius i donaria pas a una treva."

En el darrer comunicat, el del 23 de desembre, ETA inclou com sempre un missatge i un *advertiment* als seus presos: "ETA vol retre un sentit homenatge al col·lectiu de presos polítics bascos empresonat a l'estat espanyol i francès... Estem convençuts que, tot i la seva condició d'autèntics ostatsges polítics dels governs de Madrid i París, continuaran mostrant la mateixa fermesa, determinació i cohesió que els ha caracteritzat de manera exemplar dia rere dia fins avui."

Un exemple del seu interès per la política basca va ser el comunicat del 27 de novembre, just després de les darreres eleccions autonòmiques: "Els resultats electorals han demostrat el progrés de l'esquerra abertzale i el fracàs i la pobresa del pacte (...) EE, EA i PSOE, amb els seus escassos vots, no han fet sinó recollir el fruit que ells mateixos han sembrat, el que es mereixien."

Cristina Heredia